

Rzym – mapa wnętrz miejskich.
La nuova topografia di Roma Comasco by Giambattista Nolli, ca. 1692-1756

PPWM Pracownia Projektowania Wnętrz Miejskich

Jacek Dominiczak, profesor dr hab. sztuki; dr inż. architekt
Martyna Rajewska, mgra sztuki, architekt

O PRACOWNI

Pracownia Projektowania Wnętrz Miejskich (PPWM) jest miejscem spotkania studentów i nauczycieli, artystów i architektów, badaczy i projektantów. Wszyscy wspólnie pracujemy nad zaawansowaniem koncepcji **Dialogicznej Przestrzeni Wnętrz Miejskich** — w naszym przekonaniu nowej/następnej, szerokiej formuły rozumienia architektury wnętrz, która umożliwia projektowanie w atmosferze etycznej odpowiedzialności architektury — odpowiedzialności wobec Innych Ludzi, wobec Innych Architektur, wobec Ziemi.

Nowe idee zawsze wymagają nowych pojęć. Poniżej opis trzech z nich kluczowych dla PPWM. Pojęcie Wnętrza Miejskiego i pojęcie Przestrzeni Dialogicznej zarysowują intelektualną koncepcję Pracowni PPWM. Z kolei pojęcie Projektowania Dialogicznego mówi o jej formule metodologicznej.

Wnętrze Miejskie, pojęcie umieszczone w nazwie Pracowni PPWM, traktuje całą przestrzeń miasta jako spójny system wnętrz. Chodzi o to, by parki i skwery, place i ulice, podwórka i dziedzińce widzieć i rozumieć również jako wnętrza i, co najważniejsze, rozpoznawać, jak doskonale łączyć się one mogą z ogródkami i wnętrzami kawiarni, z korytarzami i pracowniami uczelni, z salami kin i teatrów, z

holami wielopiętrowych apartamentowców, z sieniami prywatnych domów, z ich salonami i kuchniami, z pokojami indywidualnych osób. A więc Wnętrza Miejskie to suma wnętrz urbanistycznych i wnętrz architektonicznych miasta traktowana jako jedna przestrzeń życia i, w konsekwencji, jako jedno zagadnienie projektowe. W Pracowni PPWM widzimy pojęcie Wnętrza Miejskiego jako konceptualny krok poza stuletni już czas radykalnego funkcjonalizmu, który doprowadził do fragmentacji przestrzeni miast. Rozumiemy studiowanie Wnętrz Miejskich, ich badanie i projektowanie, jako przemyślanie na nowo specyficznej lokalności każdego miejsca w Polsce i w Europie, które wszystkie razem poszukują dzisiaj następnej formuły tożsamości w globalnej przestrzeni Stylu Międzynarodowego.

Przestrzeń Dialogiczna (na którą składają się koncepcje Architektury Dialogicznej i Urbanistyki Dialogicznej) to pojęcie wskazujące na autorski charakter Pracowni. Pojęcie to, po raz pierwszy sformułowane przez Jacka Dominiczaka i opisane w książce *Miasto Dialogiczne i inne teksty rozproszone* (PDF dostępny w Zbrojowni Sztuki gdańskiej ASP), inspirowane jest pismami Emmanuela Levinasa i innych filozofów dialogu, a powstawało podczas dwunastoletniej akademickiej podróży po świecie. Przestrzeń Dialogiczna jest alternatywą dla budowanej od niemal stu lat Przestrzeni Egzystencjalnej w Europie wyraźnie inspirowanej tekstami Jean-Paul Sartre'a. Tak więc w pracach naszej Pracowni w miejsca egzystencjalnych idei pojedynności i samotności (tak charakterystycznych dla dzisiejszej architektury miasta), przychodzą dialogiczne idee spotkania i współtworzenia, które dążą do przywrócenia miejskich spójności przestrzennych. Przestrzenną fragmentację zastępujemy przestrzenną wspólnotą.

Projektowanie Dialogiczne to pojęcie metodologiczne, które opisuje z jednej strony metodę projektowania, którą zaawansowujemy w Pracowni, a z drugiej metodę dydaktyczną, która formułuje nasz styl pracy z osobami, które decydują się studiować w Pracowni PPWM. W trakcie dwuletnich studiów magisterskich w Pracowni uczestnicy programu poznają personalne strategie inspiracji, dialogiczną metodę konstruowania wnętrza miejskiego, *Metodę Partycji i Penetracji* w projektowaniu systemów wnętrz miejskich, *Metodę Siatki Miejskiej* pozwalającą rozumieć strukturę wnętrz miejskich, poznają koncepcję i estetykę *Diaformy*, która pozwala uczestniczyć w konstruowaniu Dialogicznej Przestrzeni Wnętrz Miejskich.

Kursy dydaktyczne w Pracowni Projektowania Wnętrz Miejskich

Studio. W magisterskim studio projektowym uczymy się stosowania i zaawansowywania wszystkich idei i technik, z którymi łączy się idea Dialogicznej Przestrzeni Wnętrz Miejskich. Projekty, nad którymi pracujemy, pozostają indywidualne i autorskie, ale też potrafią łączyć się w większe całości. To dzięki temu łączeniu poznajemy możliwości dialogicznego spotkania projektowego i budowania Dialogicznej Przestrzeni Wnętrz Miejskich. Studio prowadzone jest przez cały zespół Pracowni, często z uczestnictwem praktyk Szkoły Doktorskiej.

Seminarium wykładowe *Spragnieni miasta*. Studenci Pracowni biorą udział w seminarium, które w 26 dialogach i wykładach szczegółowo wprowadza i wyjaśnia wszystkie pojęcia, strategie, metody i estetyki. Seminarium prowadzi prof. Jacek Dominiczak, architekt.

Seminarium zaawansowanych technik projektowych. Studenci Pracowni poznają techniki projektowania, modelowania i prezentacji, które wspomagają wyjaśnianie projektów Dialogicznej Przestrzeni Wnętrz Miejskich. Seminarium prowadzi mgr. Martyna Rajewska, architektka.

2023.09.25